

Хамтын малажалыг хүгжөөе!

Мяха, ну, нооно гаргалгын талаар малай ашаг шэмые, тул абалгыг дээшлүүлжэ, 1948 ондо ну ба ноононой валэви гаралтыг, 1949 ондо мяханай гаралтыг дайнай урдаху хэмжээдэ хүргэхэ ба табанжэлэй эсэстэ энэ хэмжээг нилээд ехээр улуу гаргаху (ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолхоо).

Тугалнуудта тусгаар анхарал табиха

Иволгин аймагай "Мартын 8" колхозой МТФ-гэй тугалнуудта тусгаар анхарал табиха.

Манай колхозой ферма, гүүртэдэй тугалнууд өхээс хуянгуй, раар тэжээлгэжэ тэнжээдэ байна. 1946 ондо даалгажа үгтэсэн 45 тал нэгшье хоролтоггүйгөөр бүгэ-мьсэ бүрин бүтээнэр ондо оруула-м. Эхэйсэ гараар миал 10 хо-лод байхан нарайхан тугалнуудые ондо тушаажа үгээдэ юм. Тимэдэ тал бүхэниг саг соонь эбөөр эсэлүүлэе хуурай, баруул ба ду-нан байрада байлгахын түлөө бүхы холдолгоо гаргадагби. Хэрбээ али-иан тугалда муу элээ өдүүлээ на-а, али нойтон дэбисхэр дээрэ бай-наа, тэрэ дары дотороо үблээдэ-гүе юм. Тимэ хадан тугал бүндэ-тэ тон нэрлэгэнгээр хандхаа, техникискэ заабаринуудые на-риар сахиха хэрэгтэй.

Малые найтар адуулжа хэрэгтэй

Тугалнуудые гараар тэжээхэдэ-гээшэ үглэггүй 2.5-2.5 литр хайхан-аар уулгадагби. Мүн тэрэнэй заб-арта бүлөөхөн уна уулгаха хэрэг-тэй юм. Үбнэйгээ эгээл шэмэтэй ба-рүүлэхэнь шэлэжэ тугалдаа адуулжа шуухала.

Һүнэй-товарна фермын эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска суглаан

1947 оной февралын 26-һаа 28 хүртэр колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска суглаан болоно байна. Энэ суглаанда хабарадан 200 шахуу эрхим хаалишад, тугалшад, үхэр адуулагшад ба бусад «Республиканы колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй 1946 оной социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд ба малажалыг хүгжүүлэхэ саашанхи зорилгонууд тухай» БМАССР-эй хүдөө ажалай Министерствын малажалай Управленийн начальник нүхэр Желтый гэгшын элдхэлые зүб-шэн хэлэсбэ.

1946 ондо колхозно малшад дунда мэргэжэл мэргэжэлээр дэлгэрхэн социалистическэ мүрысөөн хадаа малажалыг хүгжүүлэхэ хэрэгтэй нилээдгүй ехэ аша хүргэсэн байгаа. Тэрэ мүрысөөндэ иланхан 500 шахуу малшадта «Республиканы эрхим малшан» гэгэн хундэтэ нэрээргэ олгодонон байна юм. Тимэ нэрээргэдэ хүртэһэн һүнэй-товарна фермын хэдэн олон түрүүшүүд 1946 ондо адуу малаа олошоруулжа, тэднэй ашаг шэмыснэ дээшлүүлхэн байна гэхэ мэтээр малшаддай амжалтануудыг хэлэхэ зуураа, элдхэ-хэлшэ болбол эбэртэ боло малые үксэбэрлэхэ талаар республиканы колхозуудай ехэһэн дутуунуудтай байһые тэмдэглээ. Эбэртэ боло ма-

ноод лэ нэлгэжэ байха хэрэгтэй гэдэ. Удаань, ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр Лобсанов үгэ хэлэхэ зуураа, республиканы һүнэй-товарна фермэнүүдэй энэ сугларан эрхим малшадые амаршалаад, эбэртэ бодо мал үксэбэрлэхэ саашанхи зорилгонууд дээрэ тогтобо.

Малай үбэлжэлгын ябасада эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэй

БМАССР-эй хүдөө ажалай Министерсто болбол колхозуудууд адуу малай үбэлжэлгэ болон тугалныг хэрэгээр үнгэргэгдэжэ байхан тухай асуудалтайгаар республиканска радио-зүблөө мартын 12-то үнэргэгэбэ.

Энэ зүблөөн дээрэ республиканы колхозуудууд адуу малай үбэлжэлгэ ба тугалныг недондоной эды кирэтэй сасуулхада, тэрэ үеин байдалһаа хангалтагүйгөөр үнэргэгдэжэ байһанин тоторбо. Аймагуудай хүдөө ажалай таһагуудай олонхи хүдэлмэрилэгшэд малай үбэлжэлгэ, тугалныг бодотоор хүтэлбэрлэхын орондо, харин хэдэн олон тогтоол гаргажархоед, канцеляртал хуужа байдагынь элэрбэ. Тэрэнэй эсэстэ республиканы колхозуудууд адуу малай гаргалга ябадал олошорһон байна.

Энээн тухай асуудалда малай ажалай таһагыг дээрэ хэрэгээр Дарижапов ингэжэ харюусаба: «Малда эдүүлэхэ тэжээл боломоор хагда, ожоршо-хые оройдоо үгы юм». Энэндэ эгтэжэжэ боломоор аалд үгы. Хэрын хагда ногоон Хэжэнгэдэ барагдахгүй элбэг дэлбэг байһанин мэдээгэй. Харин тэрэниг суглуулжа, зүбөөр хэрэглэхын орондо. Хэжэнгын аймагай хүдөө ажалай таһагайнд колхозно малажалыг хүгжүүлэхэ хэрэгтэ харша үгшүүдыг гаргажа байна. Мүн аймагай хүдөө ажалай таһа-гай главна зоотехник нүхэр Баши-нов гэгшэ үхэр малда үбнэ тэжээл буйлуулжа эдүүлэхэ тушаа колхо-зуудта амаршыг тулалмажа үзүүл-дэггүй байха юм.

Үнээн бүриһөө 1850 литр ну хаагааб

(Заиграйн аймагай «Арбижал» колхозой хаалишан нүхэр Шиденжаповай үгэнөө)

1946 ондо малшад дунда мэр-гэжэл мэргэжэлээр дэлгэрхэн соци-алистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо бүхы үнээдэ түрүүлжэ, түлүү-симментальска үлгэрэй утгай Тиме хадан эднээс хү хээр хнн түлөө бүхы оролдоггүйгэ-дагби. Һүүлэй үедэ үнээднэгэ-литынь эльбэжэ, наахыгаа у-тээ халуун ууар угаадаг бо-хойб. Дэлэнгын эльбэхэдэ үнэ-һүниинь хураггүй ехэ болодог ба-Тэршэлэн майһаа эхилдэ, с-тябрь хүртэр бүхы үнээдэ үгэ-3 дахин наадаг байна. Тимэ-зарим үнээд үдэр соо 12 литр-үгэдэг байха юм.

1946 ондо малшад дунда мэр-гэжэл мэргэжэлээр дэлгэрхэн соци-алистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо бүхы үнээдэ түрүүлжэ, түлүү-симментальска үлгэрэй утгай Тиме хадан эднээс хү хээр хнн түлөө бүхы оролдоггүйгэ-дагби. Һүүлэй үедэ үнээднэгэ-литынь эльбэжэ, наахыгаа у-тээ халуун ууар угаадаг бо-хойб. Дэлэнгын эльбэхэдэ үнэ-һүниинь хураггүй ехэ болодог ба-Тэршэлэн майһаа эхилдэ, с-тябрь хүртэр бүхы үнээдэ үгэ-3 дахин наадаг байна. Тимэ-зарим үнээд үдэр соо 12 литр-үгэдэг байха юм.

Гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэбди

(Хэжэнгын аймагай «Манай ажал» колхозой МТФ-е даагша нүхэр Гончикогай үгэнөө)

Һүүлэй жэлүүдтэ сагай уларилыг ган гасуур байхан ба дайн сэрэгтэй тохойлоулхын хэдэн бэрхшээнүүдэй ушарбашыг, манай фермын хүд-лэмэрилэгшэд эбэртэ бодо мал үксэбэрлэхэ гүрэнэй түсэбые ходо-гын түрүүшын дүнгүүд дээрэ-гарахад тэдэ хаалишагтэй олош-длынь уялгануудаа хүндэтгэ-дүүргэжэ байха юм. Фермын ха-аши бүхэн малаа харууналхата-хамта, өнөөдө үбнэ, холломоео ш-радэ байна.

1946 ондо малшад дунда мэр-гэжэл мэргэжэлээр дэлгэрхэн соци-алистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо бүхы үнээдэ түрүүлжэ, түлүү-симментальска үлгэрэй утгай Тиме хадан эднээс хү хээр хнн түлөө бүхы оролдоггүйгэ-дагби. Һүүлэй үедэ үнээднэгэ-литынь эльбэжэ, наахыгаа у-тээ халуун ууар угаадаг бо-хойб. Дэлэнгын эльбэхэдэ үнэ-һүниинь хураггүй ехэ болодог ба-Тэршэлэн майһаа эхилдэ, с-тябрь хүртэр бүхы үнээдэ үгэ-3 дахин наадаг байна. Тимэ-зарим үнээд үдэр соо 12 литр-үгэдэг байха юм.

Үнээдыг жэлдээ хоер дахин түрүүлжэ болохо

(Курумжанай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хаалишан нүхэр Яковлевагэй үгэнөө)

Манай колхозой һүнэй-товарна фермын хэдэн хаалишад недондо зарим үнээдэ жэл соо хоер дахин түрүүлхэн байна. Жэшээлдэ, ха-алишад Алагшинова, Шагжиева гэгшэд түс бүридөө 14 үнэһнээ 15 тугал абаад, баранинень бүрин бү-тэнээр тэнжэжээ. Мүн минии хар-ууналжа байхан 14 үнэһнээ 17 тугал абажа, элүүр өнхөөр тэнжэ-һэн байна.

1947 ондо эбэртэ боло мал үс-бэрлэхэ гүрэнэй түсэбые урдыш-шын үлүүлэн дүүргэхэ, ашаг ш-мынь дээшлүүлэхэ бүхы арга-ломжонуд манай фермэдэ биир-рэ арга-боломжонуудаа баранин-хэрэглэжэ, үхэр малаа үшөө олош-руулхын түлөө бидээр социалист-ическэ мүрысөөндэ бүри эршэтэйгээр оролсонхойбди.

Доржи Банзаровой түрэнхөө хойшо 125 жэл болобо

Бурядай гайхамшагта эрдэмтэн

Энээн тушаа Доржи Банзаров бол... Иймэ дээрэхэ монгол арад бурхан шүтэнүүдэй дунда эрэлхэг зоригий онгон хүндэтэй хуури ээлдэг байганынь ойлгосотой.

Доржи Банзаров тухай легенда УГ ГАРБАЛ ТУХАЙНЬ Бидэ табангууднаа угтайбди. Табангууднаа хоёр хубуун түрэнх юм: Оготон ба Батан. Оготон намгагуй хосорхон юм. Батаннаа манай шүэтэйнь улад тагархан байна. Доржи Банзаров болбол табангууднаа 8-даху уень байхан байгаа. Мүнөө Доржин хоёр аханууднаа гарахан хубууд манай нутагта бин. Бадма гэжэ ахаанаан гарахан хубуун Сэнтэ гэжэ нэрэтэй. Харашан гэжэ аханаан гарахан Будажап ба Санжа хоёр мүнөө манай колхоздо ажанууна.

Цэдэн ГАЛСАНОВ БАНАРОВАЙ ДУРАСХААЛ Байгаль далайн Баруун эрьдэ, Бархат зузаан Ван Зэдэлэ Бурят зоний Бар амсхаал — Балар холын Бата дурасхаал! Арад зоний Ариун зүрхэндэ, Аажам талын Алдан үргэндэ Айма шэнгээр Урган халбарба, Аршаан шэнгээр Урдан дэлгэрбэ. Саана холуур Суурхан гарахан Зуун жэлэй Бураг харахан Малша арад Малгай абана, Ванан дурдан Карабална! Алта мунгөөр Аржайн гарадаг, Ара наара Баруултан Байдаг Эрдэм ухаанай Олшэ амсхаал — Элэр манай Энэ дурасхаал! Бэ, шажанай Бгтүү ханые, Бурят талын Бгдхэг мэнье Олод эрмэдэй Ухаан шадалаар Сгэжэ татан Сэлжэ угвэ. Шэчэ дүгтээр Шмээн түрэнэй, Жэшэн гүнгээр Жэын ерөөн Гяаб усын Гадаар намжааран Ломог болоо Доржи Банзаров.

Шэгжэ Нурадаг Нэд Доржи бишинхангаа һонор ухаан угаадуун байгаа юм. Атаман Никитини хургуудай дүргэдэ, Кяхрадо монгол хургуудай дурасхаал оролон бэлэй. Тэрэ хургуудай дурасхаал дүргээн байха юм... Ц. О. Цыбечов, 60 наһатай үбган. Доржи Банзаровой нэрэмжэтэ

НАРУУЛ ГЭГЭЭН УХААН

Эрдэмтэн Цочан Валихановай туралы тухай мэдээлэл. Бурят-Монголой гайхамшагта эрдэмтэн Доржи Банзаровой түрэнхөө хойшо 125 жэл үнгэрбэ. Энэ ажалша тарашанай дунда гаража, эрдэмтэн зарим гэгээлэг хэргүүдэд оруулсан хураангуйлалтаа үлэмж нэмжэ түгэсэн байна.

Э. ЗАЛКИН Д Нүүд хэлэ-хэдгээрээ үзэгдэдэг болон байгаа. Банзаров ба Валиханов болбол национальна культурануудай нэвчжэ байганын төшөө харуулаагүй. Эдэнэр хадаа үр сайхын урдахи толоон мүн байгаа. Харин гансал хаанта засагай унагагдананай бүүдэ, урдань дарлагдажа байхан агааруудай өөрынгөө эрдэм ухаанай бүхы хүснүүдые хурдан түргэнөөр хөгжөөн бадаргахын эрхим хайн эрх хүсэлэй байгуулхан советскэ засагай үедэ бага арадуудай бүхы ажабайдалые гэгээн гэрэлээр туялуулан ба урдын мунхаг харанхы байдалые хиндхэн халган нарата туяа хаял мандахан байха юм.

Эрдэмтэн Банзаровой үзэлнь хадаа оройтой түрүүн хүндэй нүдэлдэ дорлоор гарахан байханаа гадна, Банзаров болбол нэгэ зоривон зорилго тээшэ хэлбэршгүйг эрдэмтэй хүн байгаа. Иймэ зоригтой ба бэлгитэй хүн байхан түлөөдэ Банзаров болбол түрэл шүэтэй ба Кяхтаана тэды холо газарта хургууднаа буража, гимназия эрхим хайнаар дүргэжэ шадаһан байна. Филологическа отделение студент ябахандаа зүүн оронуудай ба баруун Европын хэдэн олон хэлэнүүдые оролдотой хайнаар шуудалжа, Дундада Азини түүхые

Тон гүнзэггээр үзэжэ шадаһан байна. Тэрэнэй түрүүшүн зохиолууд дээрхэе харахалда, Банзаровой ямар дээ гүн хурса ухаатай. Байганынь, ямар үргэн эрдэм мэдэлтэй байганынь ба научно гүнзэглэгтэн гайхамшаг шадбартай байганынь эли тодо болон. Тинмэдэ оройтой эрдэмтэ востоковедүүд болбол Банзаровые өөрынгөө дунда аб алли эрдэмтэн болгожо абалан байгаа. Банзаровой урда научна ажал-явуулгын үргэн зам нээгдээ йэн. Азини түүхэдэ үзэглэггүй һонин зүйлүүд хон олон байхан ба эдэ ноусануудые тайлбарилха ябадалуу ардэмтэн банал эрмэлзлэгүүдые дүүрэнээр ээлжэ шадаха байгаа. Тээшэ Банзаров болбол үр эхэтэй научна хүдэлмэри хэжэ шадаха дүүрэн эхэ бэлдхэтэй байхан ба энэ хүдэлмэри тээшэ бүхы ханалаараа эрмэлзэж байганынь сохотой. Тэрэнэй эдэ эрмэлзлэгүүдые оройтой эрхим востоковедүүд — В. Григорьев, П. Савельев ба бусад халуунаар дэмжэлэжэ. Банзаровые үндэрээр сэжэжэ байхан ба тэрэнэй дүтүн хани барисаатай байхан юм.

Энэ үйдхар гашуудал Банзаровой үхэлые хурдадхаһан байна. Научна ба олонитын түрүү үзэлтэй олон тоото тэрэ үеын хүнүүд шэнги Банзаров болбол хардалга хабшалгада оржо, наба бараһан байна. Хаанта засаг Банзаровые хардан хорложо халгаһан байха юм. Гэгээрэл болбосоройтой бүхы шэнэ ургалтануудые бүтэрүүлэн халгажа байхан хаанта засагта эрдэмтэ бурят-монгол хэрэггүй байгаа. Теад оройтой олонитын түрүү хүнүүд, оройтой эрдэмтэд Банзаровта ондоогоор хандадаг байхан юм. Тэдэнэр болбол Банзаровой эрдэмтэн хүдэлмэридэ өхөөр найлаха ба тэрэнине тон эхэр хүндэлдэг байгаа. Банзаровой наһа бараһан тухай хэлбэлэй олон тоото оргунууд тэмдгэлжэ зуураа, тэрэн тухай хайн хайхан үгнүүдые нилээд олоор бэшэһэн байха юм.

Банзаров өөрөө ород хани нүхэдэ баял халуунаар инанган ябадаг хэн. Ехэрхэгэ зантай немед академик Шимидтэй тэмсэхэ ябаллалан Банзаров болбол оройтой востоковедэ наукада эршмтэй дэмжэлгэ үзүлгэн байгаа. Банзаров болбол оройтой культуристы тон үндэрөөр сэжэжэ хэн Тинмэдэ тэрэнине үнгрэгшэ зүчнэй хахадай үеын оройтой востоковедэнин түрүү мэгэн эрдэмтэдэй гайхамшагта нэгэн хүнийнь мүн гэжэ дүүрэн эрхэтэйгээр тоолоходо болоно.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Советтэ

Германска асуудал тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Орлогшонорой зүлөөн

Мартын 11-эй үгэлээр 10 часта Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Орлогшонорой түрүүлш зүлөөн германска асуудалаар болобо. Энэ зүлөөнэй хүдэлмэрид А. Я. Вышинский (СССР), Мерфи (США), Халл-Петч (Великобритани)...

Австрийска асуудал тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Орлогшонорой зүлөөн

Мартын 11-эй үгэлээр Австри тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Орлогшонорой заседани төрөлшөл болобо. Ф. Т. Гусев (СССР), генерал Бларк (США), Худ (Великобритани) ба Парис (Франци) гэгшээр тэрэгшэй хүдэлмэриг хабалалсаба. Энэ заседани Ф. Т. Гусевэй түрүүлгэдэ доро болобо.

Киногой хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүлөөн

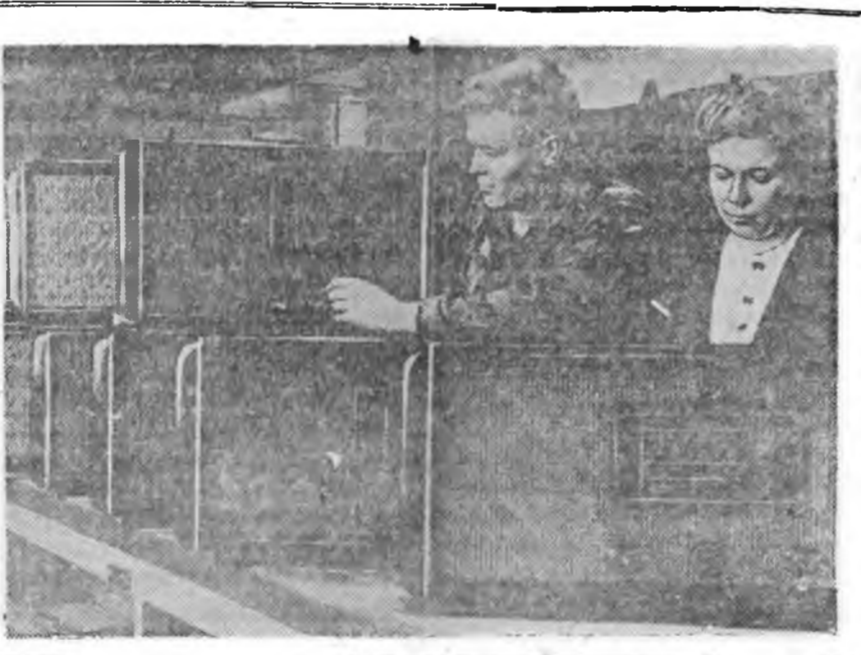
Баяхан Улан-Удын «Прогресс» киностудий байшанда киногой хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүлөөн үнгэргэгдэв. Зүлөөн болбол «1946 он соо кинофикациян органуудай хэбэн хүдэлмэрин дун ба 1947 оной зорилго тухай» БМАССР-эй Министрүүдэй Советэй дэргэдэх кинофикациян Управлениин начальник нүхэр Мажаровэй элдхэлхэе зүлөөн хэлсэбэ.

Арад зоние шэнэ үзэг бэшэгтэ хургалгын ябаса тухай

Бурят-монгол үзэг бэшэгтэ хургалгын ябаса тухай үгэлээр 15-аа эхилжэ еһотой байгаа. Габшые, городой Пригороднэ районий зарим предприятиянууд ба албан газарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй энэ гүрэн турын шухала хэрэгтэ хойрог ношоор хандаһан дээрһээ хаа-хаанагүй эхилжэ шадалдаггүй байһаар.

Уншажа ба бэшэжэ шадаха болоо

Закаменай аймагай Цакирай сомоной «Улаан-Батор» гэжэ колхоздо (түрүүлгшэнь нүхэр Дашиев) бурят-монгол шэнэ үзэг бэшэгтэ арад зоние хургалга амжалтайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Новосибирскын радиозавод болбол 7Н-27 «Восток» гэжэ долоон лампатай хэдэн арбаад мянган радиоприемнигуудые үйлдбэрилэжэ гаргаа.

Аймагай центрүүдөе социалистическэ культурын бодото гуламтанууд болгое!

Ленин—Сталиной национальна политика зүбөөр ба шууд сэхээр ябуулагданаһан ашаар советскэ засагай жэлүүдтэ манай Бурят-Монгол орон хүжэнги түрү ажыхатый ба культураһай социалистическэ республика боложо шадаа.

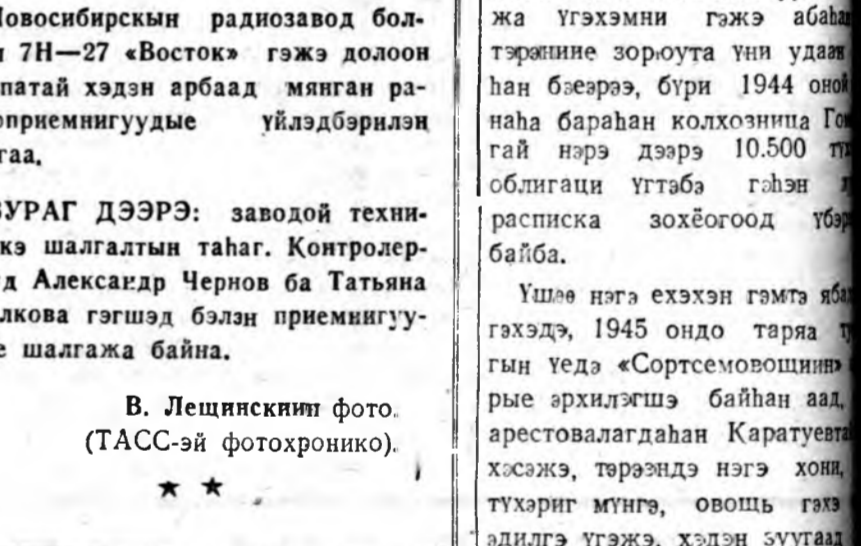
«Хуурай модондо набшаангүй, худал үгэдэ үндэ»

«...Ново-Селенгинскдэ энэ оной январин 15-аа эхилжэ советскэ, партийна эдибхитэй үдэшын хургуули нээгдэв. Тус хургуулин хэшээл 7 хоногтоо 3 удаа үнгэргэгдэнэ. Аймагай центрын албахаагшад хамта 25 хүн энэ хургуулида хуралсан» гэһэн мэдээсэл бидэндэ дуудлаба.

Хургалдагша гэрнүүд

Улан-Удын паровозо-бүтээлгэн завод болбол заводто худалгэшэдтэ удаан сар соо хубарюулжа түлүүр худалдахын түлөө 105 индивидуальна гэрнүүдөе бариха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой техникескэ шалгалтын таһаг. Контролернууд Александр Чернов ба Татьяна Малкова гэгшэд бэлэн приемнигуудые шалгажа байна.

В. Лещинский фото. (ТАСС-эй фотохронико).

Аймагай культурн байшан болбол идеологическа фронтн нэгэн шухала участогуудай нэгэн болоно.

Манай республикн аймагай центрүүдэй культурые али болохоор дээшлүүлхын түлөө энэ хэрэгтэ манай советскэ интеллигенцие үргэһөөр хабалдуулха шухала. Манай башанар, врачууд ба агрономууд болон культурын хүдэлмэрилэгшэд арад зоние гэгээрүүлхэ хэрэгтэ ехээн үүргэ эзэлдэг байнабушу.